

יחי המלך

קונטרס שבועי בענייני גאולה ומשיח

משיחות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א מליובאוויטש

גליון תשכח
ערב שבת קודש פ' בחוקותי, ל"ג בעומר
ה'תשס"ח

יוצא לאור על-ידי

תלמידי ה'קבוצה' "חיילי בית דוד" - בית משיח 770

במסגרת אגודת חסידי חב"ד באה"ק, תחת נשיאות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

ק"ו שנה להולדת כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א ונ"ח שנה לנשיאותו

יחי אדוננו מורנו מלך המשיח לעולם ועד

מוקדש

לכ"ק אדמו"ר שליט"א

מלך המשיח

מהרה יגלה אכיו"ר

IN LOVING MEMORY OF OUR DEAR MOTHER
Mrs. Shaindel bas Reb Moshe Yitzchok ^{ע"ה} Flamenbaum

Passed away, on 8 Iyar, 5766

ת. נ. צ. ב. ה.

AND IN HONOR OF OUR DEAR FATHER
Reb Yosef ben Raizel ^{ש"י} Flamenbaum

May he go from strength to strength
in health, happiness, Torah and *mitzvot*.

שיחיו THEIR CHILDREN DEDICATED BY

*

IN HONOR OF
Chaim Dovid ^{שיח'ל} Sroka

On the occasion of his Bar Mitzvah, 12 Iyar, 5768

AND IN HONOR OF HIS BROTHERS AND SISTERS שיחיו

DEDICATED BY

Mr. & Mrs. Berl Hirsh and Mindel Tamar ^{שיחיו} Sroka

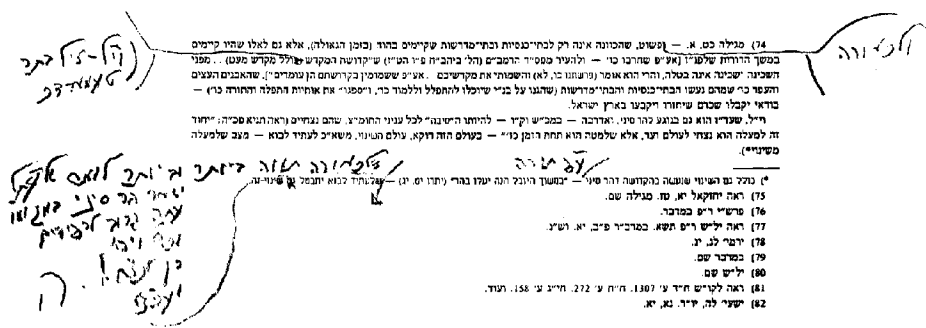
Mr. & Mrs. Leibish Efraim and Miriam ^{שיחיו} Sroka

Mr. Yosef ^{שיח'ל} Flamenbaum

נדפס ע"י הרה"ת ר' מנחם מענדל הלוי זוז' מרת נחמה פייגא
וילדיהם: שולמית ובעלה הרה"ת דוד הלוי ובנם נתן הלוי ש' לאבקובסקי,
מאיר שלמה הלוי, חנה שרה, לוי יצחק הלוי וחווה מוסיא שיחיו שגלוב

איפה יהי' הר סיני לעת"ל?

בעמדנו בימי ההכנה לחג מתן תורה הבאנו צילום נדיר ומיוחד (מוקטן) מהגהת כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א על סיום שיחת ש"פ בהר-בחוקותי, מבה"ח סיון ה'תשמ"ח – דבר חידוש שהוסיף בכתי"ק בענין מקומו של הר סיני לעת"ל (תוכן הצילום נדפס בהתוועדויות תשמ"ח ח"ג ע' 354)

פענוח הכתי"ק (בא בהדגשה):

ובפשטות – שתיכף ומיד זוכים לקיום היעוד "ואולך אתכם קוממיות" לקבלת פני משיח צדקנו, "בנערינו ובזקנינו גו' בבנינו ובבנותינו", ו"כספם וזהבם איתם" (בגשמיות, ועאכו"כ ברוחניות), ועאכו"כ הבתי-כנסיות ובתי-מדרשות שעתידין שיקבעו בארץ ישראל⁷⁴,

74 (מגילה כט, א. - ולכאורה פשוט, שהכוונה אינה רק לבתי-כנסיות ובתי-מדרשות שקיימים בהוה (בזמן הגאולה), אלא גם לאלו שהיו קיימים במשך הדורות שלפנ"ז [אע"פ שחרבו כו' - ולהעיר מפס"ד הרמב"ם (הל' ביהב"ח פ"ו הט"ז) ש"קדושת המקדש (וי"ל - זיל בתר טעמא - דכולל מקדש מעט) . . מפני השכינה ושכינה אינה בטלה, והרי הוא אומר (פרשתנו כו, לא) והשמותי את מקדשיכם. . אע"פ ששמומין בקדושתם הן עומדים], שהאבנים העצים והעפר כו' שמהם נעשו הבתי-כנסיות והבתי-מדרשות (שהגנו על בני"י שיוכלו להתפלל וללמוד כו', ו"ספגו" את אותיות התפלה והתורה כו') - בודאי יקבלו שכרם שיחזרו ויקבעו בארץ ישראל.

וי"ל, שעד"ז הוא גם בנוגע להר סיני, ואדרבה - במכ"ש וק"ו - להיותו ה"סיבה" לכל עניני התומ"צ, שהם נצחיים (ראה תניא פכ"ה): "חוד זה למעלה הוא נצחי לעולם ועד, אלא שלמטה הוא תחת הזמן כו" - בעולם הזה דוקא, עולם השינוי, משא"כ לעתיד לבוא - מצב שלמעלה משנינו*).

* כולל גם השינוי שנעשה בהקדושה דהר סיני ע"פ תורה - "במשוך היובל המה יעלו בהר" (יתרו יט, יג) - דלכאורה תמוה ביותר וביותר לומר שלעת"ל ישאר הר סיני במקומו עתה קרוב לרפידיים וכו' ויהי' כן לנצח! ועכצ"ל שלעתיד לבוא יתבטל שינוי זה.

ב"ה

דבר מלכות

3

בקרוב יאבד הדולר את כל ערכו... / משיחת ל"ג בעומר היחש"ח

זמן הגאולה

9

לדרוש מהבעל: "עד מתי"? / הזמן הנוכחי באור הגאולה

ניצוצות של משיח

11

ב"שעת הדחק" דזמן הגלות סומכים על רשב"י / קטעים קצרים בעניני גאולה ומשיח

יילחום מלחמת ה' - וינצח

13

בארצות הברית היו כבר מורידים אותו מכסאו / שיחוח בענין שלימות העם והארץ

כתב יד קודש

15

איפה יהי' הר סיני לעת"ל / צילום מיוחד מהוספת כ"ק אד"ש מה"ם לשיחת ש"פ בהר"ב התשמ"ח

לזכות התמימים השלוחים
לישיבת "תומכי תמימים - מלך המשיח" פורט לורדייל, פלורידה
ולזכות קהילת "מרכז משיח - 770" ורב הקהילה הרה"ח מרדכי ומשפ' שי' ענתאי

ברכת "מזל טוב" לבבית

לתמיים החשוב והגעלה, מבחירי "חיילי בית דוד", חבר מערכת הקונטרס
החתן התמים לוי יצחק שיי ניסלביץ
לרגל בואו בקשרי השידוכין בשעטומ"צ עם הכלה המהוללה חיה מושקא תחיי
בת ידידינו הנעלים הגה"ח יוסף יצחק וזוגי מלכה שיי וילשאנסקן
ה"ר שיבנו בית בישראל בנין עדי עד על יסודי התורה והמצוה כפי שהם מוארים במאור
שבתורה - זוהי תורת החסידות, ויקבלו פני כ"ק אד"ש משיח צדקנו "נאו" ממש

יחי המלך

סניף ארה"ב: 383 Kingston Ave. #38, Brooklyn, NY 11213 • טל': 646-544-5386
סניף ארץ הקודש: רח' דב פרומר 24/5 קרית שמואל, מיקוד: 26501 • טל': 8715-770 (04)
דואר אלקטרוני: chinuch@015.net.il • אינטרנט: www.moshiach.net/blind

בקרוב יאבד הדולר את כל ערכו...

"תניא ר"ש בן יוחי אומר בוא וראה כמה חביבין ישראל לפני הקב"ה שבכל מקום שגלו שכינה עמהן" ● אומרים ליהודי שעוד לפני עבודתו הפרטית לצאת מהגלות - לא משאירים אותו לכד שאז ביכולתו לחשוב כיצד אפשר להסתדר עם כל העולם - אלא מלכתחילה כבר "שכינה עמהן" ● אומרים לו: תרחם על הקב"ה! השכינה נמצאת יחד איתך בכל מקום - בשעת הליכתך לבנק וכאשר אתה יושב "מאחורי" הנהג ונהנה מענינים של מה בכך ● תיכף מגיע משיח ואז הדולר לא יתפוס מקום! יאמרו לו: יש לך כל כך הרבה דולרים מי צריך את זה עכשיו?! זה כבר לא מטבע המהלכת! ● משיחת ל"ג בעומר ה'תשל"ח - בלתי מוגה

תרגום חפשי ללשון הקודש - בעריכת מערכת "יחי המלך"

ושב ה' אלקיך את שבותך, והשיב לא נאמר אלא ושב, מלמד שהקב"ה שב עמהן מבין הגלויות".

ולכאורה אינו מובן:

(א) כיון שהגמ' אומרת "בכל מקום שגלו שכינה עמהן", לשם מה זקוקים לפרט אח"כ "גלו למצרים שכינה עמהן" ו"גלו לבבל שכינה עמהן"?

(ב) אפי' אם נאמר שהגמ' רוצה להביא ראיות מהפסוקים, הרי יכלו לכתוב "בכל מקום שגלו שכינה עמהן, שנאמר הנגלה נגליתי לבית אביך בהיותם במצרים, ואומר למענכם שלחתי בבלה" - ולשם מה צריכים

א. כיון שנמצאים ביום שמחתו של רשב"י, יקשרו זאת עם מאמר של רשב"י הפותח במילים "תניא ר"ש בן יוחי אומר כו".

הגמרא אומרת¹: "תניא ר"ש בן יוחי אומר בוא וראה כמה חביבין ישראל לפני הקב"ה שבכל מקום שגלו שכינה עמהן, גלו למצרים שכינה עמהן שנאמר² הנגלה נגליתי לבית אביך בהיותם במצרים וגו', גלו לבבל שכינה עמהן שנאמר³ למענכם שלחתי בבלה, ואף כשהן עתידין ליגאל שכינה עמהן שנאמר⁴

(1) מגילה כט, א.

(2) ש"א ב, כז.

(3) ישע"י מג, יד.

(4) נצבים ל, ג. וראה גם פרש"י עה"פ.

אחת" הרי היא "עולם מלא" בסכנה ממש,

וכפי שקרה במלחמת לבנון, שלפי דעת כל המומחים בעניני צבא - הן דבני-ישראל והן (ועוד יותר) דאינם-יהודים - אם היו נכנסים לשם על מנת לסיים המבצע תיכף ומיד, אפשר היה לסיימו במשך ימים אחדים (ועתה כבר מודים הכל בכך),

[ובפרט שנשיא ארה"ב נסע אז אל מחוץ למדינה ושהה שם כמה ימים, שנתן אפשרות לבצע את הענין בלי לחצים מארה"ב, שכן היה לנשיא ארה"ב תירוץ מוכן על אי-לחצו בכך שנמצא מעבר לים].

ויתירה מזו: דיעה זו הושמעה גם מפי שר (שבעבר היה איש בצבא), בהדגישו, אמנם, שדעתו זאת היא רק על-פי שיקולים צבאיים, אך למסקנא, היות והוא גם פוליטיקאי - ואצלו אין למעלה מפוליטיקה... - הנה מצד שיקולים פוליטיים אין לסיים המבצע!

[הכל יודעים שפוליטיקה מורידה לשאול תחתית ר"ל. אמנם - טוען הוא - מאחר שאין דבר למטה ממנו, הרי זה גופא ראייה שאין לך דבר יותר גדול שמוכרחים להתחשב עמו...]

- על-פי ההלכה, כאשר יש שאלה בענין השיך לצבא - יש להתנהג על-פי הוראות המומחים לעניני צבא. אולם תנאי עיקרי בדבר - שדעתו מבוססת רק על שיקולים צבאיים טהורים (שזוהי מומחיותו), שאז על-פי הלכה יש חזקה ד"אין אומן מרעה אומנתו" [- אין אומן מקלקל אומנתו]; מה-שאין-כן כאשר מחווה דעתו על-פי שיקולים פוליטיים - ועל-אחת-כמה-וכמה אם לקח שוחד (ובפרט אם הבטיחו לו בגדי-שרד השונים אלפי-דולרים... או כסא של שר (שעל-ידי-זה תהיה לו האפשרות לוותר על עוד ענינים כו') וכיוצא-בזה) - אין לו שום סמכות על-פי הלכה -

ורחמנא-ליצלן נתקבלה דעתו, ותמורת זה שמבצע זה היה יכול להסתיים במשך ימים אחדים ממש (כדי למנות את מספר הימים לא היו צריכים להשתמש בכל עשר האצבעות - גם אצבעות יד אחת היו מספיקות...) - נצטוו אנשי הצבא היהודי להשאר על עמדם מבלי לתקוף את האויב ולא לסיים מלאכתם ("את אשר החלו לעשות"), ועל-ידי כך נפלו, רחמנא-ליצלן, מאות קרבנות (נוסף על הפצועים)!

ועוד זאת - שלאחרי כל זה לא נפעל מאומה והוצרכו לעזוב את המקום בבזיונות!

ואין להאריך בדבר המצער עד כדי הבהלה ממש. ובכלל, אין כאן המקום לדבר שלא בטובתם של ישראל, ורק מזכירים זאת בקיצור, אולי יועילו הדברים עכ"פ מאן ולהבא. (משיחת פורים ה'תשמ"ה - בלתי מוגה)

המדור הבא מוקדש לע"נ ר' יהודה ב"ר צבי הירש ע"ה סטראל - נפטר ביום כ"ז אלול ולע"נ זוגתו טשרנא גיטל בת ר' יעקב ע"ה - נפטרה ביום ה' טבת יה"ד שתיכף ומיד יקויים היעוד "הקיצו ורננו שוכני עפר" והם בתוכם, בגאולה האמיתית והשלימה נדבת בנם - יבלחט"א - הרה"ח שמואל סטראל ומשפ' שיחיו

הקונטרס מוקדש לזכות החייל בצבאות-השם משה דוד צדוק בן רעות לרגל יום הולדתו - ביום הש"ק זה, ל"שנת הצלחה" בגשמיות וברוחניות

לפרט ש"גלו למצרים שכינה עמהן" ו"גלו לבבל שכינה עמהן"? (מצרים) ה' צורך "לקחת לו גוי מקרב גוי"⁸, ולכן קרבן פסח ה' באופן ד"ראשו על כרעיו ועל קרבו"⁹.

[ובפנימיות הענינים:] הענין דגלות מצרים הוא¹⁰ כתר דלעו"ז, למעלה מסדר ההשתלשלות. לאחמ"כ זה יורד להשתלשלות דגלות, החל מגלות בבל הנקרא "רישא דדהבא"¹¹, היינו, ראש לקליפות דגלות (כפי שזה כבר בהשתלשלות), ואח"כ באות הגלויות שלאח"ז – גלות מדי, גלות יון וגלות רומי, כמבואר בכתבי האריז"ל¹² ד' הדרגות שבד' הגלויות.

וכיון שלכל גלות יש את ענינה הפרטי – לכן, לאחרי שרשב"י אומר¹³ "יכול אני לפטור את כל העולם כולו מן הדין" (שזה קשור עם כך שאצל כל יהודי ישנו ה"ושכנתי בתוכם"¹⁴, "שכינה עמהן"), אומר רשב"י שלכל לראש כאשר ישנו הענין ד"בכל מקום שגלו", היינו, הכתר הכללי דלעו"ז הקשור עם ענין הגלות, אומרים ע"כ ש"שכינה עמהן", היינו, הכתר הכללי של השכינה.

אמנם, מאחר שזקוקים לברר אח"כ את פרטי הגלויות – מונה את כל הפרטים שינסו בענין הגלות:

בתחילה הענין ד"גלו למצרים" – כתר דלעו"ז, היינו, כתר הפרטי כפי שהוא בכתר גופא (כללות ענין הגלות), שזה כבר כפי שהכתר קשור עם ראשית ההשתלשלות, ואח"כ באים כל הד' גלויות שלאח"ז, ד'

(8) ואתחנן ד, לד. וראה יל"ש עה"פ רמז תתכח. הגש"פ עם לקוטי טעמים כו' ע' תרנו ואילך.
 (9) בא יב, ט. וראה גם הגש"פ שם.
 (10) ראה גם לקו"ש חט"ז ע' 91, ובהנסמן שם.
 (11) דניאל ב, לח. וראה שמוד"ר פל"ה, ה.
 (12) ל"ת וס' הליקוטים שם.
 (13) סוכה מה, ב. ירושלמי ברכות פ"ט ה"ב, ועוד.
 (14) תרומה כה, ח. וראה ר"ח שער האהבה פ"ו קרוב לתחלתו.

ג) מהו החידוש בזה ש"אף כשהן עתידין ליגאל שכינה עמהן" – הרי כל הסיבה להמצאותה של השכינה בגלות היא רק בגלל שב"י נמצאים בגלות, ומובן שכאשר יוצאים בני"י מהגלות יוצאת השכינה עמהם – ומה קא-משמע-לן בזה ש"אף כשהן עתידין ליגאל שכינה עמהן", עד כדי כך שנצרך להביא רא"י לזה מהפסוק "ושב ה' אלקיך את שבותך", ומשמע שבהעדר רא"י זו היו יכולים לומר באופן אחר (ועאכ"כ שאם רשב"י לא הי' אומר זאת, לא היו יודעים מזה) – ולכאורה, הרי זה דבר הפשוט?

ב. אותו ענין מובא גם בירושלמי⁵: "תני רשב"י בכל מקום שגלו ישראל גלת השכינה עמהן", ובהמשך מונה בפרטות "גלו למצרים וגלת השכינה עמהן". גלו לבבל וגלת שכינה עמהן. גלו למדי (שזוהי עילם, כפי שאומר שם) וגלת השכינה עמהן. גלו ליון וגלת השכינה עמהן. גלו לרומי וגלת השכינה עמהן" ומביא על כל גלות וגלות רא"י מפסוק. והנה אנו רואים כאן, שהוא מביא לא רק את הענין דגלות מצרים וגלות בבל (עם ראיות מפסוקים), אלא מונה את כל הגלויות.

ולכא"ו גם כאן קשה: היות ואומרים ש"בכל מקום שגלו ישראל גלת השכינה עמהן", למה צריכים למנות כל גלות בפרטות? ג. והביאור בזה יובן בהקדים החילוק בין כל הגלויות:

מבואר בכתבי האריז"ל⁶ שגלות מצרים היא ההתחלה והשרש דכל הגלויות, ולכן רואים בגלות מצרים שכל הענינים של בני ישראל היו אז בגלות, עד כדי כך⁷ (שבגאולת

(5) תענית פ"א סה"א.
 (6) ל"ת פ' תצא. ס' הליקוטים שם. וראה ב"ר פט"ז, ה.
 (7) וראה זח"ב קע, ב. מכילתא עה"פ בשלח יד, כח (כט).

בארצות הברית היו כבר מורידים אותו מכסאו

תרגום חפשי ללשון הקודש - בעריכת מערכת "יחי המלך"

[. .] עכשיו הם רוצים לחזור שוב על אותו דבר – הם רוצים להחזיר שטחים, אף-על-פי שדעת אנשי-הצבא היא שאסור להחזיר שטחים, כי זה יכול לגרום לקרבנות, רחמנא-ליצלן, ואעפ"כ הם רוצים למסור שטחים!

וכל ההתמקחות היא רק – מה יקבלו תמורת זה: האם פתק אחד או כמה פתקים; חתימה אחת או כמה חתימות, או כמה דולרים.

ואחר-כך אומרים שזה 'הישג דתי', ושהם מדברים בשם "תורת משה", רחמנא-ליצלן. אחרים אומרים זאת בשם 'קארל מארקס' (ואפילו לשיטתו זה גם לא נכון, כי זה נוגע לפיקוח-נפש), ואלו אומרים זאת בשם "תורת משה"!

וכאמור, שהם רוצים לתת את חברון, ומדברים אפילו על ירושלים העתיקה והכותל המערבי – אלא שהם מחפשים עצות כיצד יוכלו לומר שזה "הישג צבאי"!

עלינו ללמוד מהגורעים שבהם: כאשר היתה בארצות-הברית "פרשת וטרגיט" עם הנשיא*, הורידו אותו מכסאו. הגם שזה לא דבר חדש, ככה הי' עם הנשיאים שלפניו ולאחריו וזה טבע הענינים (לא צריך לדבר על זה, כיון ש"הוי מתפלל בשלומה של מלכות") – אף-על-פי-כן, אנו נמצאים כעת בכזו תקופה, שאם מגלים דבר כזה, אי-אפשר להשאר לשבת על הכסא;

אבל שם [=בארץ-ישראל] זה בדיוק הפוך: אם מוצאים אצל מישהו דבר כזה – ישאירו אותו על הכסא, ואדרבא: אם רב יגיד היפך מצפוננו – יתנו לו משרה עבור זה; ואם הוא יגיד שצריך להיות גיור שלא כהלכה – הוא יקבל כסף למוסד שהוא עומד בראשו; אבל אם הוא יאמר שצריך גיור כהלכה – יעכבו את התקציבים למוסד שלו וכו'.

וכיון שעליהם כבר אי-אפשר לפעול, בגלל שהם כבר החליטו למסור וכו' – אזי העצה היחידה שנשארה היא, שיתכן שהגוי לא ירצה לקחת את זה. ויהי רצון שאכן כך יהי, שהגוי לא ירצה לקחת את זה, כיון ש"לב מלכים ושרים ביד ה'".

(תרגום חפשי משיחת ש"פ חיי-שרה, מבה"ח כסלו ה'תשל"ו - בלתי מוגה)

(* אירעה עם הנשיא ניקסון שציתת ליריביו הפוליטיים במלון 'וטרגיט'.

השוחד שהפריע לנצח במלחמת לבנון

[. .] וכך נמשכת הירידה בכיוון זה – "החילות לנפול לפניו" – ויתור אחר ויתור; ועד-כדי-כך הגיע מצב הדברים, שעל-ידי הנהגה כזו מעמידים נפשות עם-ישראל (שאפילו "נפש

מה שצריכים – שיהודי אחד יקח ה"מפתח" ויפתח ה"קופסא"

וכמדובר כמ"פ שמה שמצינו במדרשי חז"ל שגאולתן של ישראל תהי' "קימעא קימעא", כאילת השחר", הרי, אפשרות זו היתה יכולה להיות אילו היתה הגאולה לפני ריבוי שנים ודורות, משא"כ בימינו אלו, לאחר ש"כלו כל הקיצין", ו"אין הדבר תלוי אלא בתשובה" – הרהור תשובה "בשעתא חדא וברגעא חדא", שעל ידו נעשה צדיק גמור (אפילו אם הי' לפנ"ז בקצה ההפכי), ו"צדיק (ועמך כולם צדיקים)" גוזר – שתבוא הגאולה – "והקב"ה מקיים", כיון ש"רצון יראיו יעשה", ובפרט שזהו גם רצונו של הקב"ה, כך, שאין צורך בענין של "גזירה"; כל מה שצריכים הוא – שיהודי אחד (עכ"פ) יקח ה"מפתח" ויפתח ה"קופסא" (כידוע המשל שהגלויים דלעתיד לבוא הם בדוגמת דבר המונח בקופסא) ויגלה כל עניני טוב – "אין טוב אלא תורה", התורה דלעתיד לבוא, "תורה חדשה מאתי תצא".
(משיחת ש"פ בהר, ט"ו אייר ה'תשמ"ט - בלתי מוגה)

דבר ראשון – התוועדות

. . ויה"ר שזו תהי' הכנה קרובה להתוועדות שמישיח יעשה מתי שהוא יבוא. כאשר משיח יבוא הוא ודאי יעשה דבר ראשון, התוועדות דקה גדול ישבו הנה, התוועדות של דוד מלכא משיחא (שאומר – שמרה נפשי כי חסיד אני, ותהלתו בקהל חסידים גו' יעלזו חסידים).
(תרגום חפשי משיחת ש"פ בחוקותי ה'תשמ"א - מוגה)

המדרש מוקדש

לעילוי נשמת הרה"ג הרה"ח ר' חיים משה יהודה בהר"ר ירמיהו הכהן ולאה ע"ה בלוי מו"ל כת"י הראשונים, רב בית כנסת ומנהיג רוחני במשך יובל שנים, וזכה אלפים במצוות תפילין ומזוזה נפטר ג' אייר ה'תשס"ג, לסדר "אמור אל הכהנים"
ולע"נ זוגתו הרבנית חנה ח'י' הנה בת ר' מאיר שמריהו ורחל – נפטרה י"ג כסלו ה'תשמ"ג
יה"ר שתיכף ומיד יקויים היעוד "הקיצו ורגנו שוכני עפר" והם בתוכם, בגאולה האמתית והשלימה

המדרש הבא מוקדש

לעילוי נשמת החייל בצבאות השם
דותן ישראל ע"ה בן – יבדלו לחיים טובים ארוכים – אברהם וסילבי שיחיו ואנונו
נפטר ביום כ"ט ניסן ה'תשס"ז
ולעילוי נשמת שמעון בן יהושע ע"ה ומוניק בת אליהו מיארה ע"ה
יה"ר שתיכף ומיד ממש יקויים היעוד "הקיצו ורגנו שוכני עפר" והם בתוכם, בגאולה האמתית והשלימה

הדרגות והשתלשלות.

וכיון שבכל ענין של גלות זקוקים לעבודה פרטית בפני-עצמה הקשורה במיוחד עם אותה הגלות, לכן מביא את הפסוקים הכתובים בתורה שבכל גלות פרטי "שכינה עמה", והא גופא שענין זה כתוב בתורה נותן את הכח לעבודה הפרטית הקשורה עם הגלות הפרטית, כיון שהתורה משנה את מציאות העולם¹⁵.

אלא שבתלמוד בבלי הוא מסתפק בהבאת שני הענינים הכלליים שבגלות, "גלו למצרים" ו"גלו לבבל", שגלות מצרים היא כללות ענין הגלות כפי שהיא למעלה מהשתלשלות, וגלות בבל היא ראשית ההשתלשלות דגלות כנ"ל, ומהם משתלשלות אח"כ שאר הגלויות שלאח"ז; משא"כ בירושלמי מביאים את כל ד' הגלויות הפרטיות.

ולכן (גם בתל' ירושלמי) מביאים על כל ענין של גלות פסוק מהתורה ש"שכינה עמה", כי מכך מקבלים את הכח לעבודה הפרטית הקשורה עם הגלות הפרטית, כנ"ל.

ד. והביאור בזה [בפרטיות יותר ובנוגע לפועל]:

כאשר יהודי נמצא בגלות, הרי למרות שהנשמה אמנם לא הלכה לגלות¹⁶, אבל הגוף הוא בגלות, ז. א. הגוף בכללותו נמצא בגלות, והמושל עליו הוא שר המדינה,

– זוהי ה"הנחה" שישנה כשנמצאים בגלות: דמכיון שחיים בין אומות העולם ובאופן של גלות (לא רק בני ישראל הנמצאים בחו"ל, אלא אפי' בני" הדורים בארץ הקודש) – אזי הנחת הגוף היא שעליו להתנהג כמו

15) כדרשת חז"ל (ירושלמי כתובות פ"א ה"ב) על הפסוק (תהלים נז, ג) "לא-ל גומר עלי", שכאשר ב"ד פסקו לעבר את השנה נעשה שינוי בטבע העולם כו'.
16) ראה ספר המאמרים קונטרסים ח"א ע' 350. וראה גם שיחת י"ב תמוז תשי"ד (שיחות-קודש (הוצאת תש"ס) ע' 356). וש"נ.

הגוף של השני, שהוא אינו יהודי.

וזו כללות הענין ד"גלו למצרים" (מל' מיצרים וגבולים), שהוא מעמיד את עצמו במדידה והגבלה בהנהגה דמצרים – עכ"פ בנוגע להגוף.

ועל כך אומרים לו, שעוד לפני עבודתו הפרטית לצאת מהגלות – כבר "שכינה עמה"! לא משאירים אותו לבד שאז ביכולתו לחשוב כיצד אפשר להסדר ("זיך איינקערן") עם כל העולם – אלא מלכתחילה כבר "שכינה עמה".

ואח"כ זה משתלשל בפרטי הגוף – איך יתנהג הראש, איך יתנהג חלק האמצעי הקשור עם הרגש הלב וכיצד ינהג הגוף בנוגע למעשה בפועל – שאלו הם פרטי הגלויות דגלות בבל, מדי, יון ורומי, שאין כאן המקום להאריך בזה.

ומוסיפים ואומרים לו ש"הקב"ה עוזרו"¹⁷, ובמילא יונח אצלו שאינו שייך לענין הגלות, ומכיון ש"שכינה עמה", אזי כשם שהוא בטוח שהקב"ה יצא מהגלות כך עליו לבטוח שייצא בעצמו מהגלות.

וביודעו שמדובר רק בענין זמני, ובודאי נצא מהגלות – הוא עוסק בזה ביתר מרץ וביתר בטחון, ביודעו שבודאי יצליחו בזה.

לאחר מכן זה משתלשל בכל פרט במיוחד: בשכל, ברגש שבלב ובשכל ורגש הקשורים עם מסקנא בנוגע לפועל, עד למעשה בפועל – שבכל ענין וענין "שכינה עמה".

וזו פועל עליו שלא יהי' שקוע (ובטל) בגלות, אלא אדרבא, יעמוד בתוקף, ויעשה כל התלוי בו בכדי לקרב את הגאולה.

ה. ויתירה מזו, מוסיפים ואומרים: "אף כשהן עתידין ליגאל שכינה עמה".

דלכאורה הרי זה דבר הפשוט שכאשר בני ישראל כבר אינם נמצאים בגלות, השכינה גם

17) קידושין ל, ב. סוכה נב, ריש ע"ב.

כן אינה בגלות (כנ"ל סוס"א), שהרי כל הענין בזה שהשכינה היתה בגלות הוא רק משום שבנ"י היו בגלות ו"שכינה עמה" – אלא החידוש כאן גדול יותר:

בנ"י פועלים ע"י עבודתם בזמן הגלות ש"כשהן עתידין ליגאל שכינה עמהן... הקב"ה שב עמהן כו" – השכינה יוצאת מהגלות באותו האופן כפי שבנ"י יוצאים מהגלות.

זאת אומרת, השכינה אינה יוצאת מהגלות בדרך ממילא מאחר שבנ"י כבר אינם בגלות – אלא השכינה יוצאת מהגלות באופן כפי שהגלות היתה מצד עצמה (לא מצד בנ"י)¹⁸, ולאחמ"כ באה הגאולה.

ומדוע השכינה יוצאת מהגלות? – לא מצד עצמה ובדרך ממילא, אלא משום ש"שכינה עמהן", כלומר, יהודי ע"י עבודתו פועל לא רק את הוצאתו הפרטית מהגלות אלא גם הוצאת השכינה מהגלות, מההעלם והסתר שישנו על אלוקות – כיון שנמצאים ב"עולם" מל' העלם והסתר¹⁹, עאכו"כ כפי שזה בזמן הגלות; ויהודי ע"י עבודתו פועל את הוצאת השכינה מהגלות ומגלה אלוקות בעולם!

ולכן, ההרגשה ("דער געפיל") והמעמד ומצב של השכינה הוא ממש כאילו היתה בגלות מצד עצמה ואח"כ יצאה מהגלות.

ו. ובהו יובן מה שאומרים "ושב ה' אלקיך את שבותך", היינו, ש"הקב"ה שב עמהן מבין הגליות" באותו האופן כפי שזה אצל בנ"י:

כשם שאצל בנ"י ישנה שמחה גדולה מכך שיוצאים מהגלות, כמשל ה"בן מלך שהי' בשבי" וטוחן בבית האסורים" – עם כל הלשונות המובאים בתניא²⁰ – ואח"כ "יצא לחפשי אל בית אביו המלך", עד"ז הוא גם בנוגע לענין הגלות, שבנו יחידו של מלך מלכי

(18) ראה בסוף הסעיף.

(19) לקו"ת שלח לז, ד. ובכ"מ.

(20) פלא"א (מ, סע"א ואל"ך).

המלכים הקב"ה נמצא בגלות, הרי מובן גודל השמחה כאשר יוצאים מהמעמד ומצב דחושך כפול ומכופל של הגלות לחירות האמיתית שתהי' בגאולה האמיתית והשלימה,

– עד"ז כשמדובר על גאולת השכינה, "ושב ה' אלקיך את שבותך", הרי היא באותו האופן כפי שזה אצל בנ"י, עם אותה השמחה ואותו דילוג וקפיצה מצד זה שנתגלה אלוקות בעולם.

ז. ומכאן מקבלים חיזוק ונתינת כח נוספים בעבודת האדם:

אפי' אחד כזה שמוותר ח"ו וצועק מה כל הרעש ("דער געוואלד") שהוא ישאר עוד רגע אחד בגלות, ומדוע בשביל הרגע הזה עליו להתאמץ, לשנות את טבעו ולעסוק בענינים של יהדות, הן בקשר לעצמו והן בהפצת היהדות והתורה בקשר ליהודי שני,

[וממשיך לטעון, ש]לאחרי תשע עשרה מאות שנה בגלות לא איכפת לו להיות עוד רגע בגלות, ובלבד שיוכל לישון בשלוה ברגעי הגלות האחרונים... הוא כבר עמל מספיק, ועתה רצונו לישון ולא להתאמץ.

ובמילא – טוען – שלא נייגע אותו ונאמר לו שמוכרח להפחית זמן משנתו עבור לימוד תורה, ומוכרח לקיים מצוות בהידור שלכן עליו לתת עוד כמה דולרים לענינים של תורה ומצוות, וכדי שהגאולה תבוא בהקדם האפשרי עליו להתעסק עם יהודי שני ביתר להט – עתה רצונו לנוח, הוא יהודי עייף ("א פארמאטערטער איד") מ-19 מאות שנות גלות, במילא, שיניחו לו לישון בנחת בימי הגלות האחרונים, בכדי שיקום לביאת משיח צדקנו טרי וערני...

הוא מוחל על כך שהגאולה תבוא רגע קודם, לא איכפת לו שהגאולה תהי' רגע מאוחר יותר – ברצונו להנות ברגעי הגלות האחרונים מהרחבות שישנה בארצות הברית,

ב"שעת הדחק" זמן הגלות סומכים על רשב"י

[. .] ובכל זה ניתוסף עוד יותר ב"יום זכאי", יום שמחתו של רשב"י, אשר, "כדאי הוא ר' שמעון לסמוך עליו בשעת הדחק", היינו, שכאשר נמצאים "בשעת הדחק" זמן הגלות, סומכים ונשענים ("משפארט זיך אָן") על רשב"י – לא רק ענין של תפלה ובקשה, השתטחות על הציון וכו', כי אם, "לסמוך עליו" ממש.

ובפשטות – שבודאי יוצאים מהגלות בזכותו של רשב"י, "בהאי חיבורא דילך . . יפקון בי' מן גלותא ברחמים", כאמור, "כי תבואו אל הארץ", כניסה לארץ ישראל בפועל ממש, ובאופן ד"ואולך אתכם קוממיות", כן תהי' לנו – בגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו, בעגלא דידן ממש.

(משיחת ש"פ אמור, ערב ל"ג בעומר, ה'תשמ"ז - בלתי מוגה)

ישנה הגאולה בפועל, ונמצאים באמצע הענין

[. .] והעיקר – שכל זה יהי' בזריזות,

ויתירה מזה – שאין צורך ב"זריזות" (ששייך לומר רק בענין שצריך לבוא בעתיד, שיבוא באופן של זריזות), מכיון שכבר ישנה הגאולה בפועל, ונמצאים באמצע הענין, ועד לאמצע שהוא באופן של שלימות, ע"ד אמצע החודש, ש"קיימא סיהרא באשלמותא",

ובפשטות – גאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו בתכלית הזריזות, "לא עיכבן המקום כהרף עיין", תיכף ומיד ממש.

(משיחת ש"פ בהו"ב, מבה"ח סיון ה'תשמ"ח - בלתי מוגה)

תפקידם של ה"סוסים"

[. .] ומה שישנם כאלו שאינם רואים זאת – הרי ידוע הפתגם שמחשבתו של הסוס אודות ה"תבן" אינה משנה את המציאות שאודות' חושבים ה"חכמים" היושבים בעגלה... ואדרבה – תפקידם של ה"סוסים" לסייע ולהביא את החכמים למחוז חפצם, אלא שיש צורך להכות את הסוסים ("שמייסן די פערד") – ב"מקל נועם" כמובן, וכב' הגירסאות שבדבר: (א) להכות את הסוסים כדי שידעו שהם סוסים. (ב) להכות את הסוסים עד שתתבטל "סוסיותם" ("זיי זאלן ווערן אויס פערד"), וזאת – כאשר נמצאים במצב של נשמות בגופים! (משיחת ש"פ בחוקותי ה'תשד"מ - בלתי מוגה)

את העולם כולו בטובו בחן בחסד וברחמים" – ישראל עם קרובו, אשתו, על אחת כו"ל! ובלשון הכתוב: ¹⁴ "שארה כסותה ועונתה לא יגרע", וכל זה – לפי הבנת וטובת האשה, כנס"י, שכן, אם יתן מזון ("שארה") המתאים לו אבל אינו מתאים לאשה (שאינה יכולה לאכלו, או שאינה מרוצה ממנו כו') – אין זה "שארה" (מזון שלה), ועד"ז בנוגע ל"כסותה" – בהתאם לצרכה וכבודה כו'¹⁵, ועד"ז בנוגע ל"עונתה" – באופן של פיוס וברצון דוקא (כמבואר ברמב"ם¹⁶).

ולכן, אין עצה אחרת, אלא אם כן לעשות רעש באמת ("מאכן דעם אמת'ן געוואלד")... (כ"ק אדמו"ר שליט"א חיד, ואמר:)

לדפוק על השולחנות כמו שצריך לדפוק על השולחנות – אזי יצטרכו לשבור את השולחנות... ואז, לא יהי' היכן להניח הכוסות, ומה גם שאלו שישנים לא יהי' להם שולחן להשען עליו... ובמילא, מוכרחים השולחנות להשאר בשלימותם;

אבל, למאי נפק"מ מה קורה עם השולחנות וכל שאר הענינים, העיקר הוא – שצריכים את משיח צדקנו למטה מעשרה טפחים, ובגלוי ממש, "מלך מבית דוד הוגה בתורה ועוסק במצוות כדוד אביו, ויכוף כל ישראל לילך בה ולחזק בדקה, וילחם מלחמות ה' וינצח, ויבנה מקדש במקומו"¹⁷, או באופן ד"זכו, עם ענני שמיא"¹⁸, שאז ירד ויתגלה ביהמ"ק מן השמים¹⁹.

ובפשטות – שבעגלא דידן ממש, "לא עיכבם אפילו כהרף עין", נראה את קיום היעוד "ואולך אתכם קוממיות", ונראה ש"לילה כיום יאיר", ונראה בגלוי את הפירוש של כל הברכות דשיעור חומש היומי באופן של **ברכות נגלות**, בטוב הנראה והנגלה למטה מעשרה טפחים, "מידו המלאה הפתוחה הקדושה והרחבה", כולל – "הגדושה" (כמ"ש בסידורו של הבעש"ט), "כוסי רוי"²⁰, באופן ד"די והותר"²¹, במהרה בימינו ממש.

[ניגנו ורזי וואַנט משיח נאָר" בהתלהבות עצומה משך כשעה ומחצה!...]²²

(משיחות ל"ג בעומר ה'תשמ"ו – בלתי מוגה)

14) משפטים כא, יו"ד.	19) פרש"י ותוס' – סוכה מא, סע"א. ועוד.
15) רמב"ם הל' אישות פי"ג ה"א ואילך.	20) תהלים כג, ה.
16) הל' דעות פ"ה ה"ד. הל' איסורי ביאה פכ"א	21) ע"ד ויקהל לו, ז.
ה"ב.	22) ראה המסופר על-דבר-זה ביומן תשמ"ז שנדפס
17) רמב"ם הל' מלכים ספי"א.	ב"חי המלך" גליון תרכב עמוד 13 ואילך.
18) סנהדרין צח, א.	

מוקדש ליזכות

החתן **מיכאל נחמיה** בן חוה אסתר והכלה מרת **רחל יפה** בת מינדל שיחיו

ולזכות מרת **חי' רחל** בת **שפרינצא שנאל**

ולזכות **אורי אהרן יואל** בן מינדל וזוג' בתיה רות בת שרה

ולזכות **שושנה חסיה** בת מינדל לזיווג הגון, ולזכות **דוד יעקב** בן מינדל לרפוש"ש בגו"ר ולזיווג הגון ולזכות **יוסף יצחק** בן רייזל פרומה לכרכה והצלחה בגו"ר ולזכות **צבי** בן חי' רחל לרפוש"ש וקרובה

להנות מכספו.

זאת למרות שאינו משתמש בכסף, אלא רק יושב וסופר את הנירות ("די פאפירלאך") ומחשב כמה דולרים יש לו בבנק...

איזו הנאה יש לו מכך?!

לצדקה נותן לא יותר מאשר כך וכך, לפרנסת בני ביתו מוציא כך וכך בלבד – שהרי גם אם ירצה אין ביכולתו לאכול מאכלים טובים כל היום כולו ומוכרח לנוח בין סעודה אחת לשני' מאחר שזוהו טבע הגוף – וא"כ, הוא אינו יכול להוציא את כל כספו עבור פרנסת בני ביתו,

וגם אם יחפץ בלבושים הכי יקרים, אין ביכולתו ללבוש יותר מ-18 לבושים – כהדין בהל' שבת²¹ שכמות הלבושים הגדולה ביותר שמותר לצאת בהם בשבת (ע"י לבישתם) היא 18 בלבד, ונמצא שגם אם יש לו כ"כ הרבה דולרים ורצונו לקנות 36 לבושים – זה לא יעזור לו, משום שאינו יכול ללבוש יותר מ-18 לבושים...

ואם-כן, מה יוצא לו מכספו – רק מה שניתוסף (בחשבון כספו) עוד "אפס" ("נאך אַ "זיראַץ" – כפי שנקרא עתה), שאזי מתעשר עשר פעמים ככה, וצועק: שישו בני מעי!...

– מה יש לך מהדולרים? תשתמש איתם לדבר טוב!

– אך הוא אומר: לא! עליו להיות גביר...

– מה ייצא לך מכך שתהי' "גביר", שיהיו לך עוד כל כך הרבה "אפסים" לאחרי המספר הראשון ("אזוי פיל "זיראַץ" נאָכן איינס")!...

זה הרכוש **שלו**, ולכן אינו מרשה לעצמו להשתמש בדולרים עבור עצמו, ולא עבור יהודי שני, וכו' וכו'.

ח. אומרים לו, אע"פ שיש לו רצון להנות

21) שבת קכ, א במשנה. ע"ש (ובגמרא) – הובא בנ"כ הרמב"ם הל' שבת פכ"ג ה"כ ואילך. והרי אין מחלוקת במנין הלבושים שאדם יכול ללבוש בפ"א.

מכספו וכו', שלכן מוותר על כל הענינים ולא איכפת לו להשאר בגלות וכו' – אבל תיכף מגיע משיח, ואז הדולר לא יתפוס מקום!

זועקים הגבירים: היתכן, הוא התייגע כל כך הרבה לאסוף דולרים, והחביא אותם בבנק שנותן כך וכך אחוזים (אחוז אחד יותר מהבנק השני) – ולפתע מגיע משיח וכל המציאות שלו לא תתפוס שום מקום, לא יצטרכו את הדולרים כיון שיהי' אז "לא רעב לחם ולא צמא למים כי אם לשמוע את דברי ה'"²² – יאמרו לו: יש לך כל כך הרבה דולרים, מי צריך את זה עכשיו?! זה כבר לא מטבע המהלכת!

במילא הוא צועק, שיניחו לו להשאר עוד מעט בגלות, כי ברצונו להנות מכספו עד שהמפרסמים את רשימת המליונרים בארה"ב יכניסו גם אותו לרשימה זו – עבור זה כדאית לו הגלות!...

ומי מדבר עוד על כך שתהי' לו מכונית אחת יותר מזולתו, אשר בה הוא לא יישב במושב הנהג שהרי עבור זה יש לו משרת מיוחד שמסיע אותו, ואף שהמשרת מזיק ושובר את רכבו וכו' – אבל העיקר שהוא יושב במושב האחורי... הנהג יושב במושב הקדמי, ואותו הושיבו מאחור ("אָוועקגעזעצט פון אונטן"), ובזה מתבטא כבודו – שיושב מאחור ומכריז: שישו בני מעי, אני הגביר!...

אין הוא מרגיש כלל שנמצא בגלות, היות ורק כשמרגישים באמת מהי "חירות" אזי ניתן להרגיש באמת מהי "גלות" – אך הוא מלכתחילה נולד במעמד ומצב זה, ושכנעו אותו שחירותו מתבטאת בכך שיתוסף לו עוד דולר, וכל דולר נוסף יתוסף בחירותו, וכשהיו לו עוד שני דולרים יהי' עוד יותר בחירות, וכשיתוספו לו עוד שלשה דולרים הוא כבר אדם מורם מעם!...

22) עמוס ח, יא.

לדרוש מהבעל: "עד מתי"?!?

כותב הרמב"ם¹: "לא ישא אדם אשה ודעתו לגרשה". וכפי שמוסיף במק"א² "שנאמר³ אל תחרוש על רעך רעה והוא יושב לבטח אתך".

ובענין זה נשאלת שאלה – ע"פ נגלה – בנוגע לכללות הנישואין דהקב"ה עם כנס"י, בעת מ"ת (כפי שכבר דובר פעם בארוכה⁴):

מכיון שמפורש בתורה "וקם העם הזה וזנה וגו' ועזבתים גו"⁵, "וישליכם אל ארץ אחרת גו"⁶, נמצא, שבעת הנישואין, במ"ת, הי' בדעתו של הקב"ה לגרש, ח"ו, את כנס"י – היפך דין התורה (גם בנוגע להקב"ה, "מגיד דבריו ליעקב גו"⁷, "מה שהוא עושה הוא אומר לישראל לעשות"⁸) "לא ישא אדם אשה ודעתו לגרשה"!!

ואין לומר שבנדו"ד הרי זה באופן ש"הודיעה בתחלה שהוא נושא אותה לימים", שאז "מותר"⁹ (מפני שאין זה באופן ד"יושב לבטח אתך") – שהרי, מובן וגם פשוט, שמכיון שהדבר תלוי בדעתם ורצונם ("אין האשה מתקדשת אלא לרצונה"⁹), בודאי לא יסכימו ישראל – בהיותם "עם חכם ונבון"¹⁰ – לנישואין שאינם אלא לימים בלבד!

ומכיון שכן, אין להקב"ה ברירה, כביכול, שהרי אסור לו לשאת אשה ודעתה לגרשה, ולאידך, "להחליפם"¹¹ באומה אחרת איני יכול!"

ומכיון שכן, בהכרח לומר שמלכתחילה אין כאן ענין של גירושין כלל, ומעולם לא הי' בדעתו לגרשה ח"ו, ובלשון ישע"י הנביא¹² – נביא הישועה – "אי זה ספר כריתות אמכם אשר שלחתי" (בתמי"), כלומר, אין מציאות כזו!!

ומה שיש למראית-עין וכיו"ב – יתרץ משיח צדקנו, או שכבר מתורץ הדבר – שאין זה אלא למראית-עין בלבד.

ומכיון שכן, מי מעכב בידו?!...

בנוגע ליהודי – כותב הרמב"ם¹³ (בשיעור דיום השבת) ש"רוצה להיות מישראל ורוצה הוא לעשות כל המצוות כו", אלא, "יצרו הוא שתקפו"; – אבל בנוגע להקב"ה – לא שייך דבר כזה!

ובמילא, מתחזקת עוד יותר הצעקה: "עד מתי"...

מכיון שהקב"ה נשא לאשה את כנס"י – חייב לזון אותה, ובמכ"ש וק"ו: אם הקב"ה "זן

וכאשר עומד במעמד ומצב כזה – שמתחנן ורוצה להשאר עוד בגלות כדי שיוכל להנות מכספו וכו' – אזי מפני שהקב"ה הוא עצם הטוב וטבע הטוב להטיב²³, מוותר לו הקב"ה ("גיט ער אים נאך"). וכידוע הפירוש שהפשטנים מפרשים²⁴ על הפסוק²⁵ "פותח את ידך ומשביע לכל חי רצון" – שהקב"ה נותן לכל בעל חי כפי רצונו, וגם כשהרצון עקום מוותר לו הקב"ה.

ט. אך הרי סוף-כל-סוף רחמנות עליו, וצריך להוציאו מגלותו (אצל הדולרים) – על-כן מספרים לו, שבכל רגע שנמצא בגלות "שכינה עמה" – הקב"ה נמצא בגלות יחד איתו, בגלל שהוא נמצא בגלות.

ואין ענין יוצא מידי פשוטו – ענין זה אינו דרוש או פשט"ל, ולא רוצים לשכנע על-ידו משהו כדי שיהי' לו לב רגוע, אלא ענין שכתוב ב"תורת אמת" – שכאשר יהודי נמצא בגלות, הוא מחזיק יחד איתו את השכינה בגלות, את "החלק אלוהה ממעל ממש"²⁶.

וכפי שאדמו"ר הזקן כותב בתניא²⁷ בנוגע לעבירה, שאפי' אם היא רק "לפי שעה" הרי זה "כמשל האוחז בראשו של מלך ומורידו למטה וטומן פניו בתוך וכו'".

23) ראה עמה"מ שער שעשועי המלך רפ"א. שעהיה"א פ"ד.
24) מצו"ד עה"פ.
25) תהלים קמה, טז.
26) תניא רפ"ב.
27) ספכ"ד.

28) אחרי יח, ה.

1) הלי' גירושין פ"י הכ"א.
2) הלי' איסורי ביאה פכ"א הכ"ח.
3) משלי ג, כט.
4) שיחת ש"פ קרח תשמ"ה סל"ג-מגג (התועדויות ח"ד ע' 2378 ואילך).
5) וילך לא, טז-ז.
6) נצבים כט, כז.
7) תהלים קמז, יט.
8) שמור"ר פ"ל, ט.
9) רמב"ם הלי' אישות רפ"ד.
10) ואתחנן ד, ו.
11) רות רבה פתיחתא ג. וראה לקו"ש ח"א ע' 3. וש"נ.
12) ישע"י נ, א.
13) הלי' גירושין ספ"ב.

המדור מוקדש
לעילוי נשמת ר' יוסף ארי' לייב ב"ר משה באר וזוג' מרת חשא ב"ר נטע אורי ע"ה
ולעילוי נשמת ר' אורי אהרן יואל ב"ר יוסף ארי' לייב ז"ל ופאולין דות ב"ר יצחק ע"ה
ולעילוי נשמת מאיר ב"ר צבי ע"ה שנאל
יה"ר שתיתקף ומיד ממש יקויים העידן "הקיצו ורננו שוכני עפר" והם בתוכם, בגאולה האמתית והשלימה
ולזכות כל משפחותיהם שיחיו – לשפע ברכות עד בלי די